

Naziv predmeta	ANTIČKE BISKUPIJE NA TLU DANAŠNJE HRVATSKE						
Kratica	CP07/2		ISVU šifra	95439			
Vrsta	Predavanja (1 sat tjedno)						
Razina	Osnovna						
Godina	I.		Semestar	ljetni (II.)			
ECTS	2 ECTS boda						
Nastavnik							
Cilj ili svrha kolegija	Stjecanje znanja o povijesnim zbivanjima i razvoju Crkvene hijerarhije u periodu kasne antike na teritoriju današnje Republike Hrvatske. Proučavanje literarnih i arheoloških izvora koji omogućuju rekonstrukciju pojave kršćanskih zajednica do njihovog oblikovanja u biskupije i nadbiskupije od IV. do VI. st.						
Preduvjeti za upis	Nema posebnih preduvjeta.						
Ishodi učenja	Nakon uspješno završenog kolegija student će moći: 1. Analizirati starovjekovne biskupije i metropolije na tlu današnje Hrvatske. 2. Usporediti materijalne i literarne izvore o antičkim biskupijama. 3. Dopuniti dosadašnja saznanja o povijesti Crkve u Hrvata.						
Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja	Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenata	Metode procjenjivanja	Bodovi	
						min	max
	Pohađanje predavanja i aktivna uključenost	0,5	1-3	Prisutnost na nastavi	Evidencija	10	20
	Iznalaženje argumenata u interaktivnoj diskusiji	0,5	1-3	Aktivno sudjelovanje	Evaluacija	10	20
	Završni ispit	1	1-3	Ponavljanje usvojenog gradiva	Usmeni ispit	35	60
Ukupno:	2					55	100
Konzultacije	Prema prethodnom dogovoru s profesorom. Kabinet br. 6.						
Kompetencije koje se stječu	Očekuje se da student poznaje stanje kršćanstva i Crkve u pojedinim biskupijama na teritoriju današnje Republike Hrvatske. Ujedno i poznavanje prilika od vremena prvih kršćanskih zajednica, progona do djelovanja biskupa u mirnodobskim uvjetima sve do provale novih naroda na ova područja.						

Sadržaj	Na tlu današnje Republike Hrvatske u starom vijeku širenjem kršćanstva osnivaju se prve biskupije. Veća saznanja o njihovom postojanju i radu imamo iz literarnih izvora kasnijeg datuma, odnosno, nakon što kršćanstvo dobiva slobodu. Osim ovih, postoje i brojni arheološki dokazi i materijalni spomenici koji svjedoče o bogatom crkvenom životu biskupija na našim prostorima. Poznate su dvije velike metropolije sa svojim sufraganskim biskupijama na tlu današnje Hrvatske; Sirmij i Salona. Postoje literarni i arheološki dokumenti koji nam svjedoče o djelovanju i drugih biskupija i njihovih biskupa. Bit će obrađene biskupije u Sisciji, Jaderu, Cissi, Parentiumu, Cibalamae, Mursi; od njihovog prvog spomena u izvorima, te mučenicima, do uzdignuća na crkvenoj hijerarhiji.
Obvezna literatura	J. KOLARIĆ, <i>Povijest kršćanstva na našem tlu prije dolaska Hrvata</i> , Zagreb, 1995.; E. DYGGVE, <i>Povijest salonitanskog kršćanstva</i> , Split, 1996.; S. J. ŠKUNCA, Problem Cisse i njezine biskupije, u: <i>Croatia Cristiana Periodica</i> 15(1991.)27, str. 1.-20.; M. SUIĆ, Episcopus Cissensis – iterum, u: <i>Croatia Cristiana Periodica</i> 16(1992.)30, str. 11.-35.; M. BULAT, <i>Mursa. Osijek u rimsko doba</i> , Osijek, 1989.; J. BRUNŠMID, <i>Colonia Aurelia Cibalae. Vinkovci u staro doba</i> , u: <i>VHAD VI</i> (1902.), str. 117.-166.; M. JARAK, <i>Povijest kršćanskih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske, Od Nepobjedivog Sunca do Sunca Pravde</i> ; katalog izložbe, Zagreb, 1991., str. 17.-39.
Preporučena literatura	B. ILAKOVAC, Ranokršćanski relikvijar Kesenske (Cissa) biskupije iz Novalje na otoku Pagu, u: <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 26/27 (1993./1994.)3, str. 47.-65.; M. BULAT, Novi podaci za baziliku mučenika u Mursi, u: <i>Lhoid</i> 7(1989.)195.-202.; B. ŠILJEG, <i>Ranokršćanski mramorni kapitel iz Dubrovnika</i> , Pril. inst. arheol. Zagreb 24(2007.), str. 257.-261.; M. ZANINOVIĆ, Zemljopisno-povijesni položaj luka Parentija i Nezakcija, u: <i>Histria archaeologica</i> 36(2005.), str. 115.-136.; M. BALDINI, Parentium – prilozi čitanju urbane kronologije, u: <i>Opuscula archaeologica</i> 23-24(1999.-2000.), str. 451.-457.
Oblici provođenja nastave	Predavanja power point prezentacije, multimedijalni materijali.
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeni ispit.
Jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima	Hrvatski jezik (jezik poduke). Talijanski i engleski jezik (mogućnost praćenja).
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i / ili modula	Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.